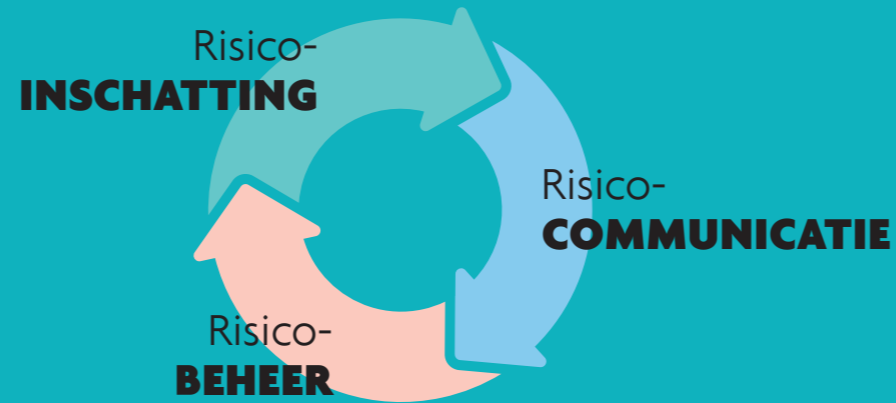

AANBEVELINGEN OM RISICO'S OP PARTNERGEWELD IN TE SCHATTEN

1. Kies altijd een lijst van wetenschappelijk onderbouwde risicofactoren die werden onderzocht **bij de groep mensen waarvoor jij een inschatting wil maken**. Want voor partnergeweld heb je andere risicofactoren dan voor kindermishandeling.
2. Schat voor elke risicofactor in: is daar sprake van in de (ex-) partnerrelatie? Dat kan op verschillende manieren, maar vaak wordt gewerkt met **aanwezig/afwezig** of met **laag-gemiddeld-hoog aanwezig**.
Motiveer bij elke risicofactor waarom je de situatie zo beoordeelt. Een beknopte motivatie is het meest informatief en daagt je uit om een weloverwogen keuze te maken.
3. Weet je niet of een risicofactor aanwezig is? Niet gokken. Noteer: welke kenmerken kun je nog in kaart brengen?
4. Overloop alle risicofactoren en beschermende factoren bij het formuleren van je eindoordeel. Schrijf een korte conclusie. Een risicovolle situatie is vaak een situatie waar **veel risico's** samenkomen. Risicofactoren lijken een exponentieel effect te hebben.
5. We raden aan om risico-inschatting regelmatig opnieuw te doen en te bespreken met collega's, omdat een inschatting afhankelijk is van de gezinscontext die snel kan veranderen.

HOE GA IK MET PARTNERGEWELD AAN DE SLAG? DE RISICOCYCLUS

RISICO-INSCHATTING Risico op nieuw of herhaald partnergeweld inschatten op basis van lijst van kenmerken/risicofactoren.

RISICOCOMMUNICATIE Duidelijk en adequaat communiceren van de risico-inschatting door politie, justitie en hulpverlening. Zo kunnen de juiste beslissingen genomen worden om partnergeweld te voorkomen.

RISICOBEBEER Intervenieren om herhaald partnergeweld te voorkomen en de gevolgen te verminderen. Meestal aan de hand van een plan van aanpak.

RISICO-INSCHATTING BIJ PARTNERGEWELD IN VLAANDEREN

Politie: Volgt richtlijn COL 15/2020 en is alert op alarmsignalen. Bij een alarm signaal volgt overleg met parket. Evaluatie: is het een acuut onveilige situatie?

Justitie, parket of openbaar ministerie: Baseren inschatting op informatie van politie. De aanpak verschilt per dossier.

Justitiehuizen: Komen aan bod als er al een inschatting is gemaakt. Soms volgt bijkomende risico-taxatie door een psycholoog.

CAW (Centra Algemeen Welzijnswerk): Het CAW werkt aan het stoppen en voorkomen van geweld, het herstellen van de gevolgen en het (her)installeren van veiligheid waardoor risico-inschatting inherent deel uitmaakt van dossierbesprekingen. Daarbij gaat extra aandacht naar intervisie en supervisie.

Veilig Huis-centra: Maakt inschatting om te bepalen of het proportioneel is om intersectoraal informatie uit te wisselen. De inschatting kan verder aangevuld worden en/of wijzigen met input vanuit partners. Bijkomende risico-taxatie mogelijk door een psycholoog van Veilig Huis.

WEGWIJZER² RISICO- INSCHATTING BIJ PARTNERGEWELD

Risico-inschatting

Hoe kun je na vaststelling van partnergeweld inschatten hoe groot de kans is dat er opnieuw partnergeweld zal plaatsvinden?

Het is belangrijk om de risico's op herhaald partnergeweld op een wetenschappelijk onderbouwde manier in te schatten. Met name omdat de gevolgen van de inschatting groot kunnen zijn. Deze wegwijzer helpt daarbij.

Wat zijn risicofactoren?

De kenmerken die het risico kunnen verhogen.

- **Gedrag uit het verleden**
Ook wel de 'statische risicofactoren' genoemd. Bijvoorbeeld:
 - Eerder partnergeweld
 - Eerdere veroordelingen
- **Huidig gedrag**
Ook wel 'acute veranderbare risicofactoren' genoemd. Bijvoorbeeld:
 - Middelenmisbruik
 - Acute stressvolle situaties (zoals verlies van werk)
- **Eigenschappen van de persoon**
Ook wel 'stabiele veranderbare risicofactoren' genoemd. Bijvoorbeeld:
 - Afhankelijkheid
 - Drempels in professionele/sociale ondersteuning

Inschatting op verschillende niveaus

- **Geobserveerde geweld**
Bijvoorbeeld: is er sprake van ernstig fysiek geweld?
- **Betrokkenen**
Bijvoorbeeld: zijn er zorgen over psychologisch functioneren?
- **Relatie**
Bijvoorbeeld: is er sprake van controle en isolatie?
- **Omgeving**
Bijvoorbeeld: zijn er kinderen aanwezig?

Deze wegwijzers werden opgesteld door het expertisecentrum **Resilient People** van hogeschool UCLL

Auteurs: Serafine Dierickx, Sophie Wouters, en Lize Verbeke
Met medewerking van Pieterjan Buyse, Tamara De Beuf, Vivienne de Vogel, Anne Groenen, Steven Mahieu, Charlotte Monchicourt, en Mieke Vanbergen
Redactie en grafisch ontwerp: Het Eiland Neus
Verantwoordelijk uitgever: Expertisecentrum Resilient People

DE ROL VAN DE POLITIE

Bij iedere tussenkomst telt de politie alarmsignalen die wijzen op acute onveiligheid. Bij aanwezigheid van één of meer signalen krijgt veiligheid en bescherming prioriteit. De politie schakelt dan altijd het parket in. De alarmsignalen die de politie hanteert vind je in de COL 15/2020.

DE ROL VAN VEILIG HUIS

Bij iedere aanmelding maakt Veilig Huis een inschatting op basis van een lijst risicofactoren. Deze inschatting speelt een rol doorheen het gehele traject binnen Veilig Huis.

Alarmsignalen

De Veilige Huizen werken met een gestructureerde professionele beoordeling aan de hand van wetenschappelijk onderbouwde risicofactoren. De gebruikte combinatie van factoren is als geheel echter nog niet wetenschappelijk onderzocht..

Geweld naar de keel

(Poging tot) wurging, verstikking of verdrinking.

Ernstig of extreem geweld/verwondingen

Ernstige letsels of arbeidsongeschiktheid, of toegang tot/bezit van een vuurwapen.

Angst voor veiligheid

Familielid vreest voor eigen veiligheid, of die van de kinderen of anderen die deel uitmaken van het gezin.

Bedreigingen

Doodsbedreigingen, zelfmoordgedachten of -pogingen.

Escalatie van geweld

Geweld neemt toe in frequentie, hevigheid of ernst, of er is sprake van nieuwe geweldsvormen.

Minderjarige kinderen

Kinderen zijn aanwezig bij/getuige van de feiten, of er is bezorgdheid over gezondheid of welzijn van de kinderen.

Controle en isolatie

Plegers willen controle over slachtoffers.

Afhankelijkheid

Betrokkenen zijn afhankelijk van elkaar en niet in staat om afstand te nemen.

Bezorgdheid over psychologisch functioneren

Er is bezorgdheid over het psychologisch functioneren van een van de betrokkenen.

(Vermoeden van) middelenmisbruik

Er is een vermoeden van problematisch middelengebruik van een van de betrokkenen.

Geen professionele/sociale hulp zoeken of aanvaarden

Betrokkenen ondernemen geen stappen of aanvaarden geen hulp om het geweld te stoppen.

Een verleden van geweld

Erisprake van eerder geweld in de huidige relatie of familiecontext, óf in een eerdere relatie of familiecontext.

BESCHERMENDE FACTOREN

Ook de beschermende factoren voor beide (ex-)partners vaststellen, is belangrijk om een goede risico-inschatting te maken.

Beschermende factoren zijn kenmerken in het leven van de (ex-)partners die het risico op toekomstig partnergeweld verlagen of de veerkracht vergroten. Die kenmerken zijn buffers tegen herhaald geweld.

De beschermende factoren verschillen van persoon tot persoon en van context tot context.

Voorbeelden van beschermende factoren zijn:

- Een sterk sociaal netwerk
- Aanwezigheid van dagelijkse structuur (werk, onderwijs, hobby's)

VOOR WIE RISICO INSCHATTEN?

We maken een risico-inschatting op het niveau van **het gezin**. Dus niet op basis van een feit, maar op basis van de context en het patroon van geweld.

Een inschatting voor beide (ex-)partners is belangrijk zodat we verschillende risicofactoren en beschermende factoren kunnen onderscheiden. Op die manier pakken we partnergeweld meer holistisch en methodisch aan. Gevolg: een snellere interventie om het geweld om te buigen en aan herstel te werken voor alle betrokkenen.

IS BUIKGEVOEL GESCHIKT OM EEN RISICO MEE IN TE SCHATTEN?

Onderzoek toont aan dat een 'gestructureerde professionele beoordeling' het beste werkt om partnergeweld in te schatten. Enkel vertrouwend op ons buikgevoel en eerdere ervaringen is het risico op fouten te groot en worden mogelijk belangrijke factoren over het hoofd gezien.

Een gestructureerde professionele beoordeling houdt in: een risico-inschatting met behulp van een risicotaxatie-instrument dat wetenschappelijk getoetst is en waarvan bekend is dat de inschattingen betrouwbaar en accuraat zijn.

De beoordelaar gebruikt een risicotaxatie-instrument:

- bestaande uit een vaste lijst van wetenschappelijk onderbouwde risicofactoren
- met input van de beoordelaar bij de weging van deze factoren tot een eindoordeel
- met ruimte voor extra factoren eigen aan de specifieke casus, mits goede onderbouwing

Het nauwkeurig volgen van (de handleiding van) een risicotaxatie-instrument is essentieel om het risico accuraat in te schatten.

Scan de code voor meer informatie en een voorbeeldcasus.